

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Sesiunea de iarnă 2015

Pe 12 ianuarie, curent, la Academia de Administrare Publică a demarat sesiunea de iarnă, studii superioare de masterat profesional la specializările „Administrare Publică” și „Drept constituțional și drept administrativ”, învățământ cu frecvență redusă, anul I, semestrul II. La ambele speci-

alizări studiază 131 de masteranzi.

Pe parcursul sesiunii, care va dura până la sfârșitul lunii ianuarie, masteranzii vor audia mai multe prelegeri conform tematicii de specialitate și vor susține examene de evaluare a cunoștințelor conform modulelor incluse în programa de

studii. Pe parcursul desfășurării sesiunii, masteranzii vor beneficia de cursuri predate de către profesori cu o bogată experiență științifico-pedagogică în domeniul științei administrației și dreptului.

Dna Maria Strechii, director al Departamentului învățământ superior, doctor în economie, conferențiar universitar, a menționat că sesiunea de examinare este o componentă importantă în procesul continuu de pregătire a cadrelor înalt calificate pentru serviciul public al țării care să corespundă standardelor moderne în contextul cursului de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană.

Vitalie NICA

M. Eminescu 165 de ani

La 15 ianuarie 2015 se împlinesc 165 de ani din ziua nașterii Poetului Național și Universal – Mihai Eminescu.

În paginile 8-9 ale ziarului am inserat un articol despre vizitele lui Mihai Eminescu la Timișoara, articol semnat de ziarista Galina Cotelea-Chiorsac.

Aurel Sîmboteanu – prorector al Academiei

Prin ordinul Rectorului Academiei de Administrare Publică, dl Aurel Sîmboteanu, doctor în științe politice, conferențiar universitar, a fost numit în funcția de prorector al Academiei cu începere de la 06 ianuarie 2015, fiind responsabil pentru activitatea didactică și dezvoltarea profesională a personalului.

Născut la 26 ianuarie 1949, în satul Năvârneț, raionul Fălești. După absolvirea școlii medii, se înscrie la facultatea de istorie a Universității de Stat din Moldova, pe care o absolvă în 1972. În următorii doi ani mun-

cește în calitate de profesor de istorie și științe sociale în școala medie Petrești raionul Ungheni.

Între anii 1974 – 1988 este funcționar în organele de stat și de partid din ra-

ionul Ungheni, ulterior - în organul central al partidului din republică. Din anul 1992 revine în sistemul de învățământ preuniversitar exercitând funcția de director al școlii medii nr. 62 din mun. Chișinău.

Din anul 1994 până în 2005 activează în sistemul învățământului universitar în calitate de angajat la Academia de Administrare Publică, deținând funcțiile de șef de direcție instruire, perfecționare continuă a personalului și prorector pentru activitatea didactică.

Din 2005 până în 2014 activează în cadrul Univer-

sității de Stat din Moldova, unde a deținut funcțiile de conferențiar universitar, șef Catedră științe administrative și de director al Departamentului științe politice și administrative.

Autor a peste cincizeci de lucrări științifice în domeniul administrației publice, inclusiv trei manuale, două monografii, culegeri de studii, ghiduri metodice, standarde educaționale pentru specialiștii din administrația publică. A făcut stagii profesionale în S.U.A., Portugalia, Belgia, Olanda, Suedia, Letonia, România, Rusia și Ucraina.

(...) Republica Moldova trece printr-o perioadă extrem de responsabilă, având în vedere contextul politic intern și cel regional. Reformele trebuie continuate. Procesele de modernizare trebuie accelerate, așa încât țara noastră să se apropie de standardele democratice și de viață ale Uniunii Europene.

În această perioadă avem

Deasupra partidelor stă interesul național

(Acesta este mesajul Președintelui, Nicolae Timofti, în discursul rostit cu ocazia investirii noului Parlament, în care a trasat câteva sarcini esențiale pentru actualul legislativ).

nevoie mai mult ca oricând de solidaritate, pentru ca să ne construim viitorul împreună. Am luat act de voința cetățenilor, de opiniile oamenilor, care sunt diverse, dar nu divergente. În acest scop, energiile din societate trebuie colectate și puse în valoare. Societatea civilă ne poate ajuta în această privință.

Ca și până acum, veți avea în persoana președintelui un susținător al tuturor întreprin-

derilor bune și folositoare pentru oameni.

(...) În continuare, fără să anticipez agenda pe care urmează Dumneavoastră să o stabiliți pentru mandatul actualului Parlament, vă atrag atenția asupra necesității modernizării Constituției sau chiar a adoptării unei noi Legi Supreme. În noul text trebuie să se regăsească formule moderne și corecte privind procedura de alegere a șefului statului, Procuratura și altele, care

să corespundă imperativelor timpurilor în care trăim.

Poporul așteaptă legi care vizează și evoluții pozitive în sistemul de sănătate, în agricultură, asigurări sociale, lansarea unor programe care să reducă inechitatea și disproporția de șanse care persistă în țara noastră.

Avem cu toții multe de făcut și este în puterea noastră să reușim să ducem Republica Moldova mai departe, în rândul țărilor civilizate.

A fost reluată editarea revistei Parlamentului

Activitatea noului Parlament va fi mai transparentă și mai deschisă către societate. Acesta se datorează faptului că după o pauză de 8 ani, a fost reluată editarea buletinului informativ al legislativului - „Parlament INFO”.

Primul număr al noii ediții a revistei Parlamentului a apărut

la sfârșitul anului trecut. Publicația reflectă temele majore abordate de Parlamentul de legislatură anterioară pe parcursul anului 2014, fiind prezentate pozițiile fracțiunilor parlamentare și ale deputaților pe marginea subiectelor discutate, noutățile legislative și o retrospectivă a activității parlamentarelor.

Revista este destinată autorităților publice centrale și locale, organizațiilor societății civile, reprezentanților instituțiilor internaționale și corpului diplomatic acreditat în Republica Moldova, forurilor internaționale și parlamentelor din statele

cu care țara noastră are stabilite relații de cooperare.

Buletinul informativ a apărut în limbile română, rusă și engleză și a fost distribuit în scurt timp la destinatari. Revista va fi editată de două ori pe an, la sfârșitul fiecărei sesiuni legislative ordinare. La elaborarea primului număr al revistei a lucrat o echipă redacțională constituită din mai mulți funcționari ai Parlamentului.

Primul număr al revistei „Parlament INFO” poartă genericul „Integrarea europeană – prioritate națională” și poate fi consultat pe pagina web a Par-

lamentului. Printre alte subiecte de interes, publicul poate citi un interviu oferit în exclusivitate de către Președinta APCE, Anne Brasseur, precum și un editorial semnat de fostul președinte al Parlamentului, Igor Corman, la subiectul „Integrarea europeană – un proiect național pentru care trebuie să muncim cu toții”.

Revista a fost elaborată cu sprijinul proiectului „Îmbunătățirea democrației în Moldova prin suport parlamentar și electoral”, finanțat de Guvernul Suediei, cofinanțat și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

„Din anul bulversat 2014, ieșim învingători”, declară Prim-ministrul în exercițiu, Iurie Leancă, într-un interviu publicat în revista Guvernului „Infogov”.

Șeful Executivului s-a referit și la cele mai semnificative victorii ale anului. „Am asigurat stabilitatea în țară, ceea ce este extrem de important pe

Republica Moldova - o țară puternică și curată

fundalul crizei din regiune, dar și al alegerilor parlamentare. Apoi, este vorba de pașii fermi făcuți de Republica Moldova pe calea integrării europene. Și aceste victorii sunt cu atât mai prețioase, cu cât schimbă în bine viața oamenilor”, adaugă Iurie Leancă.

Premierul consideră că, în 2015, suntem datori să facem din Republica Moldova o țară puternică și curată, acesta să fie principiul de bază de care trebuie să se conducă viitoarea guvernare.

Fiind întrebat pe ce se va

axa viitorul Program de guvernare, Iurie Leancă a spus: „Într-un fel, aș putea spune că viitorul Program de guvernare este foarte simplu – avem Acordul de Asociere, care este o veritabilă agendă de reformare, bazată pe un program amplu de armonizare a legislației țării noastre cu normele Uniunii Europene și care poate și trebuie să devină fundamentul necesar pentru modernizarea Moldovei. Pentru ca acest lucru să se întâmple, este nevoie de câteva ingrediente esențiale: muncă, dedi-

cație, integritate - tot ceea ce se cheamă voință politică, de fapt. În ceea ce mă privește, sunt hotărât să merg înainte. Am devenit șef al diplomației moldovenești tocmai ca să asigur un viitor european țării noastre. Am acceptat, în 2013, funcția de Prim-ministru, deoarece am vrut să continuu pe calea schimbărilor în bine pentru întreaga țară. Și sunt gata să-mi continuu activitatea de Prim-ministru, pentru ca viitorul european să devină realitate”.

Participare la seminarul trinațional din Berlin

În cadrul colaborării Academiei de Administrare Publică cu Ambasada Republicii Federale Germania în Republica Moldova, trei cadre didactice de la Academie, **Maria STRECHII**, director al Departamentului învățământ superior, doctor în economie, conferențiar universitar, **Ion Dulschi**, șef Catedră științe administrative, doctor în istorie, conferențiar universitar, și **Ion Tîpa**, doctor în drept, conferențiar universitar la Catedra științe juridice, au avut posibilitatea de a participa la seminarul trinațional la care au fost prezenți funcționari de rang înalt din administrația publică din Republica Moldova, Georgia și Ucraina.

Seminarul menționat s-a desfășurat în perioada 14-20 decembrie 2014 în cadrul Academiei Europene Berlin sub auspiciile Ministerului Federal al Afacerilor Externe al Germaniei și a fost dedicat următoarelor tematici: **principiile bunei guvernări în administrația publică, transfer de**

cunoștințe privind crearea și dezvoltarea unei administrații eficiente și transparente, bune practici pentru combaterea corupției și promovarea activităților economice, bune practici în managementul finanțelor publice, managementul schimbărilor, dezvoltarea personalului etc.

Participanții la seminar au fost familiarizați cu principiile și experiența bunei guvernări în Germania de către profesorii Academiei Europene Berlin, Universității din Osnabrück, Institutului German de Afaceri Urbane (Difu), directorul

Curții de Conturi din Berlin (*Berlin State Court of Audit*) și prezidentul Curții de Conturi al Saxoniei (*Saxony-Anhalt State Court of Audit*).

În ultima zi a seminarului, au avut loc discuții și schimburi de opinii asupra diferitelor probleme ce țin de practicile bunei guvernări (*în special măsurile de prevenire a corupției și promovarea activităților economice*) între partea germană și participanții celor trei țări (Republica Moldova, Georgia și Ucraina).

Pentru participanții seminarului a fost organizată o întrevedere cu șeful Departa-

mentului pentru Prevenirea Crizelor și Consolidarea Păcii din cadrul Ministerului Federal al Afacerilor Externe și participarea (în calitate de oaspeți) la conferința de presă: *„Rolul mass-mediei și comunicării în Guvernarea Federală”* care s-a desfășurat în sediul clădirii Conferințelor Federale de Presă (*Federal Press Conference - Bundespressekonferenz*).

Participarea profesorilor Academiei la acest seminar, care se înscrie în contextul cooperării internaționale a instituției, tot mai aprofundate în ultimii ani, va determina implementarea în continuare în procesul de studii a noilor metodologii și practici europene avansate în vederea pregătirii cadrelor înalte calificate pentru serviciul public al țării. Este un imperativ al timpului dictat de parcursul european al Republicii Moldova, rolul Academiei de Administrare Publică fiind unul de importanță majoră în realizarea acestor obiective de interes național.

Maria STRECHII,
director al Departamentului
învățământ superior,
doctor în științe economice,
conferențiar universitar

Pe 13 ianuarie, curent, la Academia de Administrare Publică a avut loc ședința Catedrei științe administrative în cadrul căreia a fost examinată teza de doctor în științe a Violetei Tincu, lector superior universitar la aceeași catedră. La ședință au participat și colaboratori ai altor subdiviziuni ale Academiei, doctoranzi.

Ședința a fost moderată de șeful catedrei, **Ion Dulschi**, doctor, conferențiar universitar, care a informat asistența despre modul de desfășurare a ședinței, obiectivele ce urmează a fi realizate.

În luarea sa de cuvânt, V. Tincu a prezentat pe scurt teza de doctor în științe administrative cu tema: *„Rolul administrației publice în organizarea și dezvoltarea serviciilor publice”*, conducător științific al tezei **Angela Popovici**, doctor, conferențiar

universitar. Autoarea tezei s-a referit la actualitatea temei, scopul și obiectivele, noutatea științifică, importanța teoretică a lucrării și valoarea aplicativă a ei. V. Tincu a menționat faptul că în perioada pregătirii tezei a publicat 13 articole științifice în reviste de specialitate, a ținut prelegeri pe tematica respectivă.

Experții **Tatiana Șaptefrăți**, doctor, conferențiar universitar, **Viorel Ciobotaru**, doctor, conferențiar universitar, **Constantin Solomon**, doctor habilitat, profesor universitar, **Victor Saca**, doctor habilitat, profesor universitar, **Ion Dulschi**, doctor, conferențiar universitar, **Tatiana Tofan**, doctor, conferențiar universitar, au apre-

ciat teza de doctor ca o lucrare științifică veritabilă, venind, în același timp, cu unele observații

și sugestii, în vederea perfecționării tezei, care să corespundă exigențelor unei lucrări științifice valoroase și de pionierat în domeniul respectiv.

Membrii catedrei s-au pronunțat în unanimitate ca teza de doctor în științe a Violetei Tincu

să fie prezentată spre examinare în cadrul Seminarului Științific de profil din cadrul Academiei.

Sergiu PÎSLARU

Teză de doctor în științe examinată la ședința catedrei

Lucia CIOBANU,
director al Serviciului
Stare Civilă

Impactul științei administrației asupra serviciului public se măsoară în rezultate, exprimate în gradul de satisfacție a nevoilor cetățenilor, dar și necesităților și intereselor statului.

Și așa cum interesul și utilitățile publice sunt realizate prin servicii publice, aceste două elemente - știința administrației și serviciul public - sunt interdependente. Astfel, în contextul dezvoltării lumii globale pe bază de tehnologii avansate ale informației și ale comunicațiilor, exigențele în creștere ale oamenilor determină necesitatea reducerii birocratismului, formalismului, diversifică spectrul serviciilor publice.

Iar pentru ca serviciile publice să răspundă obiectivelor stabilite, prin soluții prompte și eficiente, întregul proces complex al administrării este supus cercetării științifice. În societatea contemporană, administrația trebuie să fie dinamică. Oamenii doresc ca administrația publică să funcționeze pe baze raționale și logice, capabilă să se adapteze mediului social-economic, servind interesul general al publicului. În acest mod, știința administrației este menită să găsească soluții de eficientizare a activității publice, ea supune administrația unui proces continuu de reformare, de îmbunătățire a conținutului și structurii serviciilor publice.

Prin prisma acestor interdependențe au evoluat semnificativ, într-o perioadă relativ mică, și serviciile publice de stare civilă.

În contextul condițiilor de îndeplinire a misiunii sale, activitățile de bază ale Serviciului Stare Civilă rămân aceleași, axându-se pe asigurarea procesului înregistrării de stat a actelor de stare civilă cu eliberarea certificatelor de stare civilă, precum și pe formarea continuă a fondului registrelor de stare civilă, parte componentă a patrimoniului național.

Specificul activității de stare civilă este definit prin destinația pur socială. De aceea, în relațiile cu publicul, sarcina de bază în prestarea serviciilor de stare civilă este de a soluționa cerințele beneficiarilor serviciilor în cel mai scurt timp și cu reducerea eforturilor acestora.

Odată cu absolvirea Academiei de Administrare Publică, în anul 2006, bazele teoretice de cercetare a potențialului instituțional ne-au determinat să stabilim posibilități de reformare organică și funcțională a instituției.

Astfel, ca prim aspect al reformării instituționale a fost crearea în anul 2008 a Serviciului Stare Civilă, autoritate administrativă, cu personalitate juridică (astăzi în subordinea Ministerului Justiției, altădată - direcție generală fără statut de persoană juridică în cadrul autorităților publice centrale).

Crearea Serviciului Stare Civilă a oferit posibilități mai extinse de dezvoltare pentru întregul sistem al organelor de stare civilă. Prerogativele statale ale instituției sunt realizate și dezvoltate din forțe și resurse proprii, formate în procesul de prestare a serviciilor de stare civilă, asigurându-se astăzi prestarea în mod gratuit a serviciilor de stare civilă în proporție de peste 40% din numărul total de servicii prestate, precum și prestarea în proporție de până la 80 % a serviciilor de stare civilă prin subdiviziunile sale teritoriale.

Astăzi, Serviciul Stare Civilă, având în subordine 43 de

oficii de stare civilă, își exercită prerogativele publice bazate pe principiul performanței și optimizării proceselor interne de lucru, prin aplicarea unor metode de organizare raționale și cât mai eficiente, în scopul obținerii unor rezultate utile maxime, cu eforturi minime depuse.

Rămânând în permanență sub controlul opiniei publice, Serviciul Stare Civilă își propune o modernizare continuă a

tre părinți) a certificatului medical constatator al nașterii la organele de stare civilă pentru realizarea înregistrării de stat a faptului nașterii, pe de o parte, iar pe de altă parte, va face posibilă dispunerea în regim operativ, de către autoritățile publice interesate în prestarea serviciilor publice, despre informația privind faptul nașterii unui copil de către o femeie concretă (organele de stare civilă, Biroul Național de Sta-

modului de prestare a serviciilor, asigurând, totodată, cursul de reformare per integrum al serviciilor publice, prin implementarea documentelor de politici statale.

Drept exemplu, în scopul optimizării serviciului public de înregistrare a nașterii, inițial, prin Hotărârea Guvernului nr. 258 din 03 aprilie 2009 a fost instituit un mecanism de simplificare a procedurii de înregistrare a copiilor nou-născuți, prin faptul posibilității înregistrării copiilor în cadrul maternităților. Continuând cursul optimizării, a fost elaborat Conceptul privind reingineria serviciului public de stare civilă „Înregistrarea nașterii”. În acest sens, este propusă elaborarea unei noi proceduri tehnice și juridice privind înregistrarea faptului nașterii în instituțiile medicale, fapt ce va exclude necesitatea prezentării (de că-

tistică, Î.S. „Registru”, Ministerul Sănătății, subdiviziunile teritoriale ale CNAS).

În consecință, impactul cercetării procesului de administrare este măsurabil astăzi prin multitudinea serviciilor electronice de stare civilă lansate încă din 2012, extinse și astăzi; prin sisteme informaționale elaborate și dezvoltate; prin implementarea unui sistem modern de administrare a actelor de stare civilă și de optimizare a fluxurilor informaționale în cadrul tuturor subdiviziunilor Serviciului Stare Civilă, inclusiv în oficiile stare civilă din republică.

Prioritățile de dezvoltare a Serviciului Stare Civilă vor continua calea realizării proiectelor inițiate, dar și a celor propuse spre realizare, reieșind inclusiv din programele de activitate a Guvernului, dar și din consecutivitatea acțiunilor proprii.

Studiile la Academie – cale sigură pentru o carieră de succes

Valentin GUZNAC,
director al Camerei
de Licențiere

Transformările care au loc în țara noastră, orientate spre democratizarea societății și dezvoltarea social-economică, nu pot avea o finalitate reușită fără existența și funcționarea unui mecanism

eficient de administrare a treburilor în stat. Prin crearea și asigurarea funcționalității Academiei de Administrare Publică, în Republica Moldova și-a făcut apariția un sistem stabil și eficient de acumulare, multiplicare și diseminare a experienței și cunoștințelor în domeniul administrației publice. Fără acest sistem, fără mecanismul respectiv, persoanele antrenate în serviciul public, aleșii locali, funcționarii de diferit rang din țară ar fi întâlnit deficiențe mari în activitatea pe care o desfășoară. Rolul și importanța Academiei de Administrare Publică în contextul dat este unul incontestabil.

Acest lucru poate fi afirmat și prin activitatea insti-

tuției pe care o reprezintă. Să luăm, de exemplu, anul trecut care a fost unul destul de saturat cu diferite acțiuni și realizări. În urma multor modificări ale legislației pe segmentul licențierii, am fost puși în situația de a modifica ad-hoc mecanismul și procesul de recepționare, procesare și eliberare a actelor permissive pentru agenții economici. Ne-a reușit o creștere de până la 90 procente a actelor depuse la Camera de Licențiere de către agenții economici în format electronic.

Atestăm și o creștere importantă a acumulărilor la bugetul statului a surselor financiare pentru actele procesate și eliberate. Și pentru anul 2015 ne stabilim sarcini

destul de ambițioase pe toate segmentele de activitate ale Camerei de Licențiere. Vom veni cu propuneri concrete de îmbunătățire a cadrului legal, de simplificare a mecanismului de depunere și recepționare a actelor, de depășire a barierelor existente în activitatea agenților economici. Suntem dispuși să avem o mișcare eficientă și în domeniul digitalizării tuturor serviciilor și registrelor deținute de Camera de Licențiere, asigurării interoperabilității și schimbului de date cu alte structuri ale statului, îmbunătățirii și funcționării SOFT-ului existent astăzi.

Sunt convins că o carieră reușită astăzi în domeniul administrației și serviciului public este ireală fără studiile respective în cadrul Academiei de Administrare Publică.

M-am format ca personalitate la Academie

Ion HOLBAN,
director al Agenției
Naționale pentru Ocuparea
Forței de Muncă

Pentru mine Academia de Administrare Publică reprezintă una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ superior din țară, care se impune prin neprețuită valoare cognitivă și nemăsurată valoare națională, instituție, în cadrul căreia se formează oameni cu viziune inovativă, gândire creatoare și concepție modernă asupra societății contemporane.

Consider că Academia de Administrare Publică constituie școala conștiinței, demnității și voinței poporului, școală înaltă care valorifică forțele superioare ale demnității intelectuale și morale, făcând din omul profesionist un cetățean devotat comunității și țării.

În mod sânguinos și destoinic, cu o impetuoasă dorință de perfecționare, am sorbit cu ardoare din cunoștințe, devenind o personalitate competentă și experimentată, complet stăpână pe destinul ei.

Am studiat cu satisfacție totalitatea obiectelor predate în cadrul facultății „Managementul în administrația publică”, asimilând cunoștințe noi și căpătând încredere în forțele proprii și dorință de afirmare și dezvoltare continuă, în scopul promovării eficiente a politicilor pe piața forței de muncă, creșterea gradului de ocupare și diminuarea șomajului.

Pe lângă cunoștințele de management, Academia mi-a

oferit posibilitatea formării deprinderilor utilizării mai eficiente a busolei căutărilor perpetue pe itinerarele vieții geopolitice, economice și sociale complicate din republică, inclusiv în activitatea de zi cu zi a instituției pe care o administrez – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

O activitate importantă și prioritară în vederea atingerii obiectivului principal al instituției - creșterea gradului de ocupare și diminuare a ratei șomajului - este medierea muncii, realizată printr-un ansamblu de activități: colaborarea dintre angajator și persoana aflată în căutarea unui loc de muncă, identificarea locurilor de muncă și promovarea lor, organizarea de târguri ale locurilor de muncă și seminare informative, angajarea în câmpul muncii. Anual se plasează în câmpul muncii până la 40 % din numărul total de șomeri înregistrați.

Cele mai importante târguri au fost: Târgul Locurilor

de Muncă în cadrul Expoziției Naționale „Fabricat în Moldova”, Târgul Republican al Locurilor de Muncă pentru Tineret și Târgurile online ale locurilor de muncă vacante. Anual se organizează circa 80 de târguri și minitârguri.

Agenția Națională, prin intermediul structurilor sale teritoriale, prestează servicii de formare profesională persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, care le asigură acestora creșterea și diversificarea competențelor profesionale pentru a se integra mai ușor pe piața muncii. Anual, absolvesc cursuri de formare profesională circa 2,5 mii de persoane.

În urma studiilor obținute, pot afirma cu certitudine că a fost o plăcere să fiu parte componentă a acestui circuit de cunoștințe și informații noi de la Academia de Administrare Publică, fiind ghidat de un corp profesoral bine instruit, de la care ai ce învăța în permanență.

Serviciul fiscal în interesul contribuabililor

Interviu cu Ion PRISĂCARU, șef al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat

CORRESPONDENTUL: Ați revenit în fruntea IFPS după o întrerupere de mai mulți ani. Cum ați găsit această autoritate publică comparativ cu ceea ce a fost, care sunt schimbările esențiale?

Ion PRISĂCARU: Am mai deținut funcția de șef al Fiscului în anii 1995-1998, ca, la 17 mai 2013, să fiu desemnat din nou în această funcție. Preluând conducerea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, am constatat că instituția parcurge o criză de sistem, începând cu sistemul de management și până la politicile de interacțiune cu reprezentanții mediului de afaceri. Orice sistem are o creștere, un apogeu și apoi un declin, urmat de o transformare de tip criză, care dă naștere unui nou sistem. Tocmai într-o asemenea perioadă am revenit la conducerea autorității fiscale naționale.

COR.: Care au fost primele acțiuni în vederea sporirii eficienței acestei instituții, la nivelul cerințelor zilei de azi?

I. P.: Starea de lucruri impunea acțiuni hotărâte, pentru a schimba lucrurile în bine. Chiar de la bun început am promovat necesitatea reorganizării Fiscului și transformarea instituției în una prietenoasă, care să ofere cele mai bune servicii contribuabililor. **Sloganul**

„Funcționarul fiscal – în serviciul contribuabilului!”

a fost pus la temelia activității Serviciului Fiscal de Stat, deoarece experiența celor mai dezvoltate țări ale lumii a demonstrat cu prisosință faptul că aplicarea excesivă de controale și sancțiuni nu este cea mai eficientă armă în combaterea evaziunii fiscale. Educarea contribuabililor în spiritul conformării fiscale voluntare, educarea și instruirea angajaților fiscalului în cheia unei atitudini prietenoase mediului de afaceri, elaborarea și oferirea de noi servicii performante contribuabililor – aceasta este cea mai eficientă cale, fapt demonstrat, de exemplu, de Agenția Fiscală Suedeză, considerată de către cetățenii Suediei cea mai prietenoasă instituție a statului. Colegii suedezi au reușit să edifice pe această cale una dintre cele mai eficiente autorități fiscale din lume, pentru atingerea acestui scop fiind orientate și eforturile noastre actuale. Voi mai remarca faptul că, printre alte acțiuni importante, în prima etapă am fost nevoiți să restabilim relațiile de colaborare cu partenerii internaționali de dezvoltare, care au fost întrerupte din varii motive.

COR.: Indiscutabil, profesionalismul colaboratorilor este un factor esențial în modernizarea activității oricărei instituții sau autorități. Și, în acest context, ați inițiat o largă colabo-

rare cu Academia de Administrare Publică pentru organizarea cursurilor de instruire a specialiștilor, realizată fructuos pe parcursul anului 2014. Cum apreciați această colaborare, impactul său asupra eficienței managementului în subdiviziunile Fisc-ului?

I.P.: Bineînțeles, creșterea eficienței manageriale reprezintă o soluție pentru perioada de criză, iar dezvoltarea și motivarea colaboratorilor sunt elemente indispensabile ale implementării cu succes a politicilor de modernizare și eficientizare a autorității fiscale. Pentru noi, eficiența și eficacitatea constituie scopul și criteriul fundamental de evaluare a managementului. În acest context, este de salutat colaborarea cu Academia de Administrare Publică pentru organizarea cursurilor de instruire a specialiștilor noștri. Suntem conștienți de faptul

fiecărui loc de muncă, concretizată în creșterea productivității muncii, prin decizii și acțiuni corespunzătoare. Creșterea profesionalismului angajaților fiscalului determină amplificarea funcționalității globale a SFS, asigurarea încasării eficiente a veniturilor la buget, dar și integrarea eficientă a autorității fiscale în procesul de modernizare europeană a Republicii Moldova.

Acestea au fost, în ansamblu, motivațiile pentru inițierea unei colaborări cu Academia de Administrare Publică, unica instituție de învățământ superior unde putem să realizăm obiectivele noastre. Astfel, pe parcursul anului 2014, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a organizat și a desfășurat, conform contractului de achiziții publice, încheiat cu Academia de Administrare Publică 11 cursuri de dezvoltare profesională pentru funcționarii

că de calitatea resurselor umane ale unei instituții depinde într-un mod decisiv prestația acesteia și care vor fi rezultatele finale. Instruirea propriilor angajați ai Fiscului ne permite perfecționarea muncii de execuție la nivelul

publici din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, în cadrul cărora au fost instruiți 256 de colaboratori de-ai noștri. Scopul cursurilor de dezvoltare a fost dezvoltarea competen-

(Continuare în pag. 7)

Serviciul fiscal în interesul contribuabililor

(Sfârșit. Început în pag. 6)

țelor, abilităților de serviciu și aptitudinilor profesionale ale funcționarilor publici debutanți în Serviciul Fiscal de Stat necesare pentru îndeplinirea funcției publice, precum și acumularea de cunoștințe, dezvoltarea abilităților și competențelor, actualizarea cunoștințelor funcționarilor fiscali din cadrul Serviciului Fiscal de Stat. Impactul acestor cursuri a fost cel așteptat, lucrurile avansând cu mult. Ne dorim și în continuare o asemenea colaborare din care avem de câștigat cu toții.

COR.: Care sunt modalitățile de conlucrare cu sectorul public și cel privat pentru realizarea unei activități fiscale la toate nivelurile în conformitate cu politica bugetară a statului?

I. P.: Voi remarca faptul că pe această dimensiune am dat startul, la scară națională, a unor adevărate campanii de sensibilizare a opiniei publice și de promovare a valorilor conformării fiscale voluntare. Am inițiat, de exemplu, o colaborare fructuoasă cu reprezentanții sectorului public, dar și cel privat, prin înființarea Consiliului de Conformare al IFPS și a Consiliului Consultativ, din componența cărora fac parte personalități marcante, din cele mai diverse segmente profesionale. Politicile SFS au fost reorientate spre statuarea unui dialog bazat pe încredere cu reprezentanții mediului de afaceri, contribuabilii din zona de risc fiscal fiind invitați la discuții colective și individuale. De asemenea, activitatea Fiscului a devenit mult mai transparentă, fapt explicat și printr-un nivel avansat al comunicării cu reprezentanții mass-media.

Astăzi, putem constata cu bucurie că eforturile depuse au dat rezultate frumoase, fapt exprimat prin creșterea considerabilă a veniturilor la buget, dar și prin creșterea încrederii oamenilor de afaceri în politicile Fiscului, orientate spre a deveni o autoritate publică deschisă și prietenoasă, după exemplul Agenției Fiscale Suedeze.

COR.: Și, în același context, cum conlucrați cu alte autorități publice centrale, cu CNI sau CNA, de exemplu, pentru contracararea evaziunii fiscale, a spălării

ratul General al Poliției, prin care instituțiile semnatare au convenit să-și coordoneze activitățile de descurajare și combatere a evaziunii fiscale. Suntem extrem de receptivi la toate solicitările parvenite, dar, în același timp, noi suntem cei care am inițiat multe acțiuni de combatere a evaziunii fiscale și corupției. Pe parcursul anului trecut, bunăoară, au fost înregistrate multe cazuri, în care angajații CNA au intervenit la solicitarea IFPS, pentru a descuraja actele de corupție, despre aceste cazuri fiind in-

voltare până la mulți agenți economici. Nu voi enumera amănunțit câte servicii electronice noi au fost elaborate și implementate în folosul contribuabililor sau cu cât au crescut încasările la buget. Vreau să accentuez că cea mai mare realizare ține de schimbarea paradigmei de dezvoltare a Serviciului Fiscal de Stat, în care accentele sunt puse nu pe controale și sancțiuni, ci pe oferirea de cele mai bune servicii mediului de afaceri. Este un început de bun augur și sperăm că vom avea susținerea politică pentru a duce la bun sfârșit proiectele demarate. Astfel, ne dorim să fie acceptat de către toate instanțele ierarhice superioare Proiectul de modernizare a SFS, pe care l-am elaborat cu scopul de a moderniza și a eficientiza autoritatea fiscală. În acest Proiect se stipulează necesitatea consolidării statutului SFS, delegarea de părghii și împuterniciri care să ne permită să activăm mult mai eficient. Plus de aceasta, au fost solicitate sporirea salarizării, garanții de securitate pentru angajații fiscului etc., deoarece avem multe cazuri în care inspectorii fiscali sunt amenințați cu răfuiala fizică de către evaziونيști. Actualul statut al SFS și condițiile în care activează angajații fiscului i-au nedumerit până și pe partenerii noștri de dezvoltare, o asemenea situație nemaifiind întâlnită în altă țară. Pe moment, avem suficiente resurse interne, care, conjugate cu asistența partenerilor de dezvoltare, ne vor permite să evoluăm în ritm rapid, pentru aceasta mai având nevoie doar de susținere politică a inițiativelor noastre.

banilor etc.?

I. P.: Evaziunea fiscală este un delict ce afectează grav dezvoltarea economiei naționale, dar și bunăstarea fiecărui cetățean al Republicii Moldova. Pe acest motiv, vom fi și în continuare intransigenți cu cei care se eschivează de la onorarea obligațiilor fiscale față de buget și vom aplica față de respectivii toate părghiile și sancțiunile prevăzute de legislația în vigoare.

Cu referință la conlucrarea cu alte autorități ale statului în combaterea flagelului menționat, putem să vă informăm că autoritatea fiscală națională a semnat mai multe acorduri de colaborare cu Centrul Național Anticorupție, cu Inspecto-

formată operativ toată mass-media. Voi mai specifica că, pe intern, au fost desfășurate o mulțime de seminare de instruire pentru angajații fiscului la aceste subiecte cu participarea moderatorilor delegați de către CNA.

COR.: Rezultatele anului fiscal 2014 vor fi cunoscute la timpul potrivit. Totuși, cum apreciați activitatea FISC-ului în 2014 și ce urmează să întreprindeți pe parcursul anului 2015?

I. P.: Pentru 2015, ne propunem planuri ambițioase, dar să epuizăm subiectul anului trecut. În 2014, activitatea SFS a cunoscut o turnură spectaculoasă și nu este doar opinia mea, o spun cei din exterior, de la partenerii internaționali de dez-

Interviu realizat de
Ion AXENTI

Eminescu la Timișoara

(Sunt mândră că trăiesc în țara lui Eminescu)

„De la Nistru pân' la Tisa / Tot Românul plânsu-mi-s-a”, deplângea Mihai Eminescu în „Doina” sa soarta românului, întărindu-l, totodată, în viitorul demn al destinului său istoric. A înălțat românismul ca poet, publicist, jurnalist, dar și ca propovăduitor în timpul călătoriilor sale prin toate meleagurile țării, printre care și Banatul, unde în Tisa se revărsă râul Bega, ce întreține marele oraș apusean al României – Timișoara. De aici am primit chiar în ajunul zilei de naștere a Poetului Național un articol despre vizitele lui Mihai Eminescu la Timișoara, pagini mai puțin cunoscute din viața poetului. Articolul este semnat de jurnalista și publicista Galina Cotela-Chiorsac, basarabeancă de origine, stabilită cu traiul de ceva timp în capitala Banatului.

Ca în fiecare an, luna ianuarie ne îndreaptă spre geniul lui Mihai Eminescu, „poetul nepereche a cărui operă învinge timpul”, după cum a afirmat George Călinescu; „românul absolut”, despre care Mircea Eliade a scris: „Istoria neamului nostru a fost proiectată în eternitate prin opera lui Eminescu și atâta timp cât va exista în lume un singur exemplar din poeziile lui, identitatea neamului nostru este salvată”. Îl considerăm și astăzi, la 165 de ani de la naștere, cel mai mare poet național al nostru, scriitorul ce a exprimat în modul cel mai profund și complex sufletul și spiritualitatea românească.

Nu e întâmplător că interesul față de creația și viața sa nu se stinge cu timpul, ba chiar s-a intensificat în ultima vreme, mai ales în urma scrierilor ce vizează îmbolnăvirea, agonia și moartea poetului, adică sacrificarea și lichidarea lui pe motive politice.

Nu mă voi opri aici la relatările ce țin de competența cercetătorilor notorii în acest domeniu, ci la cele subiective, personale (în acest sens), pe care le-am cunoscut trăind deja de trei ani în cel mai vestit oraș al României - Timișoara.

Probabil, cunoaștem cu toții itinerarul studiilor, peregrinărilor și activităților lui Mihai Eminescu, dintre care cele mai însemnate sunt Cernăuți, Botoșani, Blaj, București, Iași, Viena și Berlin. Dar poate mai puțini cunosc că Eminescu a fost de două ori în Banat, poposind

mai multe zile și în centrul lui cultural-comercial Timișoara. Ba mai mult chiar: în ultimele decenii a fost emisă ipoteza genealogiei bănățene a sa, pe linie paternă. Aceasta are la bază sufixul „-ovici”, pe care biserica Banatului, aflată atunci sub ierarhia sârbă, prin preoții săi, a modificat numele multor români. Se presupune că strămoșii săi, ca și mulți alți români, emigrase cu familia din Ardeal în Bucovina din cauza persecuțiilor la care erau supuși aici românii.

Despre drumurile lui Mihai Eminescu în Banat au scris o seamă de autori, printre care I. Torouțiu, I. Iliescu, N. Petniceanu, I. Roșu, F. Nistor, I. Almăjan, A. Cosma. În materialul de față mă bazez mai mult pe ultimul, care s-a referit în special la vizitele poetului în Timișoara.

În 1867, Mihai Eminescu este angajat ca sufleur și copist de roluri în trupa lui Iorgu Caragiale, apoi ca secretar în cea a lui Mihail Pascaly. Tot în acest an, el vine în Timișoara în căutarea fratelui său, Nicolae, care era practician în biroul unui avocat privat. În Biblioteca Academiei Române, secția de manuscrise nr. 2287, fila 38, s-a păstrat ciorna scrisorii (printre altele, model de epistolă pe acele vremuri), adresată de tânărul Eminescu „căpitanului cetății” Timișoara, pentru a-l ajuta să-și găsească fratele căruia familia îi pierduse urmele.

În anul 1868, Mihai Eminescu vine iarăși în Banat cu trupa lui Pascaly, care a prezentat aici zece spectacole. Tânărul de 17 ani, cu aspect fizic frumos, voce melodioasă

și memorie strălucită, pe lângă funcțiile sale de bază, mai îndeplinea uneori și pe cea de actor.

În timpul verii, această trupă a jucat la Brașov, Sibiu, Lugoj, Timișoara, Arad și alte orașe bănățene. Referitor la Timișoara, în 29 iulie 1868, artiștii s-au plimbat prin centru, dar și cartierele românești ale orașului, la care a participat și Eminescu. Actorii, după cum menționează presa vremii, au fost bine primiți mai ales în cartierul Fabric, iar tânărul Mihai, adus aici de poetul Iuliu Grozescu, cu care s-a împrietenit, „se simțea fericit între românii timișoreni, bucurându-se de simpatia și căldura inimii lor... Pe atunci ei îl cunoșteau doar

unii cercetători susțin că el ar fi fost primul redactor al debutului eminescian în „Familia” și naș al lui Eminescu, că adică el i-ar fi schimbat numele din Eminovici în Eminescu, și nu Iosif Vulcan.

Totuși, unele surse ale vremii scriu că la Arad Mihai Eminescu l-a întâlnit pe Vulcan, căruia i-a predat poeziile *La o artistă* și *Amorul unei marmure* (dedicate Mariei Vasilescu), publicate apoi în revista *Familia* din 18/30 august și 19 septembrie/1 octombrie 1868. Astfel, citind aceste poezii, căminarul Gheorghe Eminovici află de soarta fiului său răătăcor...

Ziarele locale au apreciat elogios acest „turneu minunat,

din revista „Familia”, nu atât ca Luceafărul poeziei românești de mai târziu /pe care încă nu-l bănuiau/, ci ca pe fratele român de dincolo de Carpați, care le aducea, prin versuri și farmecul cuvintelor sale, solia frumuseții și sentimentelor ce legau pe fiii aceluiași popor”.

Despre același Grozescu

în care limba română, rostită pe scenă, nu este deloc inferioară limbilor ei surori, italiana și franceza”.

Contactul chiar și fugitiv al lui Eminescu cu realitățile bănățene, mai cu seamă cu viața culturală și artistică de aici, se

(Continuare în pag. 9)

(Sfârșit. Început în pag. 8)

va reflecta mai târziu într-o însemnare a lui ce poartă numele „Teatrul românesc în Lugoș”, ce vădește de la început preocuparea poetului pentru crearea unei limbi românești curate.

În acest context, Mihai Eminescu a cunoscut și scrierile cărturarilor bănățeni, mai întâi la Cernăuți, în biblioteca lui Aron Pumnul, apoi în Banat, după cum rezultă din manuscrisul 2.258, filele 191-214, Academia Română, care conține o transcriere după cursul predat de Eftimie Murgu la Academia Mihaileană: „Limba nașterii sau națională... limba cu care ne-am pomenit și ale cărei cuvinte mai dintâi s-au tipărit în sufletul nostru, ne este ca firească și aceasta este pricina pentru ce ne vine mai îndemână a cugeta și a ne împărtăși cugetările noastre... decât în orice străină limbă...” „Să ne amintim aici și de frumoasele versuri din „Epigonii”: „Văd poeți ce-au scris o limbă, ca un fagure de miere: / Cichindeal - gură de aur, Mumulean - glas cu durere...”

Cercetătorul Ilarie Chendi vorbește despre legăturile traice ale poetului cu Banatul, de unde acesta a cules câte-

Eminescu la Timișoara

va creații populare (Prefața la Opere complete I, Literatură populară Buc., 1902). Și dacă ar fi să-l credem pe scriitorul Cezar Petrescu, am reține faptul că Eminescu era mare iubitor de doine bănățene și-i plăcea să poarte în tinerețe un „clăbăț” bănățean.

„meteorică”, opera Poetului național și universal a rămas în sufletul și inimile bănățenilor. Recunoștința și mândria lor și-au exprimat-o și prin diferite monumente, statui și busturi, plăci comemorative, denumiri de instituții studii și culturale, de societăți,

tațile municipale și asociațiile interesate pentru reamplasarea acestei sculpturi în Piața Operei din fața Teatrului Național, care-i poartă numele. Mai este o Universitate „Mihai Eminescu”, un colegiu, liceu, un bulevard etc. și mai multe plăci comemorative care au imortalizat vizitele sale în orașul de pe Bega.

Tot în Banat, au fost culese, de către frații Schott, poveștile inserate apoi în colecția publicată în germană și cunoscută sub denumirea de Kunisch, unul din basmele căreia l-a inspirat pe Eminescu la scrierea capodoperei sale, poemul „Lucăfărușul”.

Dacă trecerea lui Eminescu prin Banat /Timișoara/, a fost

formații artistice, străzi etc. aproape în toate localitățile județului. Numai în Timișoara enumerăm vreo zece asemenea „omagii”, printre care cel mai impunător este bustul lui Mihai Eminescu (autor - Oscar Han, 1960) din gradina Capitol a Filarmonicii „Banatul”. Printre altele, până în prezent se poartă discuții între autori-

Galina COTELEA-CHORSAC

P. S. În România, 15 ianuarie este declarată și Ziua Culturii Naționale. Poate e cazul de preluat acest lucru și în R. Moldova, apogeul ei constituind sărbătorirea zilei de naștere a lui Mihai Eminescu?

DOINA

De la Nistru pân' la Tissa
Tot românul plânsu-mi-s-a,
Că nu mai poate străbate
De-atâta străinătate.
Din Hotin și pân' la mare
Vin muscalii de-a călare,
De la mare la Hotin
Mereu calea ne-o așină;
Din Boian la Vatra-Dornii
Au umplut omida cornii,
Și străinul te tot paște
De nu te mai poți cunoaște.
Sus la munte, jos pe vale
Și-au făcut dușmanii cale,
Din Sătmăr pân' în Săcele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet român săracul!
Îndărăt tot dă ca racul,
Nici îi merge, nici se-ndeamnă,
Nici îi este toamna toamnă,

Nici e vară vara lui,
Și-i străin în țara lui.
De la Turnu-n Dorohoi
Curg dușmanii în puhoi
Și s-așează pe la noi;
Și cum vin cu drum de fier
Toate cântecele pier,
Zboară păsările toate
De neagra străinătate;
Numai umbra spinului
La ușa creștinului.
Își dezbracă țara șanul,
Codrul - frate cu românul -
De secure se tot pleacă
Și izvoarele îi seacă -
Sărac în țară săracă!

Cine-au îndrăgit străinii,
Mâncă-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Și neamul nemernicia!
Ștefane, Măria ta,

Tu la Putna nu mai sta,
Las' arhimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija sfinților
În sama părinților,
Clopotele să le tragă
Ziua-ntreagă, noaptea-ntreagă,
Doar s-a-ndura Dumnezeu,
Ca să-ți mântui neamul tău!
Tu te-nalță din mormânt,
Să te-aud din corn sunând
Și Moldova adunând.
De-i suna din corn o dată,
Ai s-aduni Moldova toată,
De-i suna de două ori,
Îți vin codri-n ajutor,
De-i suna a treia oară
Toți dușmanii or să piară
Din hotară în hotară -
Îndrăgi-i-ar ciurile
Și spânzurătorile!

Realitatea virtuală în casele noastre

Compania românească E-Boda a anunțat, recent, lansarea ochelarilor de realitate virtuală *E-Boda Avatar*.

Despre realitatea virtuală se vorbește din ce în ce mai mult în ultimul timp. Prima companie, care a reușit să populari-

zeze acest concept și să atragă atenția utilizatorilor, presei și investitorilor, a fost Oculus. În cele din urmă, startupul a fost achiziționat de Facebook, iar acum lucrează în colaborare pentru a face realitatea virtuală o realitate mass-market.

Și cei de la Google și-au arătat interesul față de acest

gen de tehnologie, lansând, în urmă cu câteva luni, proiectul Google Cardboard, un concept extraordinar de simplist și de interesant. Mai exact, cei de la Google au prezentat o machetă din carton, care vine la pachet cu un set de lentile, care poate fi modelată pentru a crea un dispozitiv de realitate virtuală. Pliezi cartonul, introduci lentilele și apoi folosești smartphone-ul pentru a reda conținut.

Un proiect similar există în dezvoltare și în România. Este vorba despre Viiwok 3Deva, o cască care folosește aceleași principii.

E-Boda Avatar este un dispozitiv care aplică exact aceleași metode de funcționare, dar principalul său avantaj este faptul că poate fi achiziționat din magazinele din România.

Posibile semne de viață pe Marte?

Robotul Curiosity al NASA a descoperit compuși pe bază de carbon în eșantioanele de materie prelevate dintr-o rocă foarte veche, în ceea ce este prima detectare clară a unor compuși organici pe suprafața planetei roșii, au anunțat oamenii de știință. Roverul Curiosity a detectat, de asemenea, jeturi de metan în atmosferă, gaz care pe Terra este puternic legat de viață.

Cercetătorii spun că este nevoie de mai multe studii, care ar putea fi dincolo de capacitățile robotului marțian, pentru a stabili dacă substanțele organice și/sau gazul metan au fost produse de forme de viață din trecut sau din prezent sau sunt rezultatul unor procese geochimice de pe Marte.

„Avem o descoperire uriașă.

Am găsit compuși organici pe Marte”, a declarat John Grotzinger, cercetător-șef al misiunii

Curiosity, California Institute of Technology din Pasadena.

„Probabilitatea ca oricare dintre aceste lucruri să fie produse de o formă de viață... trebuie să respectăm faptul că există o posibilitate”, a mai spus John Grotzinger, în cadrul unei conferințe științifice din San Francisco.

Robotul a detectat primele semne ale prezenței unor com-

puși organici în primele analize pe care le-a efectuat asupra unor roci din craterul Gale, un bazin cu diametrul de 154 de kilometri unde roverul a atins suprafața planetei în august 2012.

Cercetătorii au publicat,

recent, un studiu care arată că bazinul a fost cândva plin cu apă, iar stratul de sedimente a crescut în timp pentru a forma în cele din urmă muntele Sharp, cu înălțimea de cinci kilometri, aflat în centrul craterului.

Copac unic în lume

În regiunea italiană Piemonte, pe o câmpie dintre orașele Grana și Casorzo crește un copac ciudat: un cireș se dezvoltă pe trunchiul unui dud. Altfel, un copac este ceva firesc, dar un copac mare, perfect dezvoltat în vârful unui copac de alt soi este totuși ceva neobișnuit.

Cireșul este un epifit, adică un copac care nu crește asemenea unui parazit pe un alt pom, pentru că el își ia nutrienții necesari din aer, din apa de ploaie și din resturile din jur, nu din planta care îl găzduiește.

De obicei, acești copaci sunt mici, bolnavi și trăiesc foarte puțin, dar acest exemplar este foarte puternic și bine dezvoltat, asemenea unui cireș normal. El nu prezintă niciun

semn de boală.

Nimeni nu știe cum a apărut copacul bizar pe câmpia

Bialbero de Casorzo, nefiind vorba de o altoire realizată de om. Localnicii cred că o pasăre a scăpat din cioc o sămânță de cireș pe trunchiul dudului. Apoi cireșul și-a extins rădăcinile spre sol prin trunchiul gol pe dinăuntru al dudului.

Un posibil scenariu apocaliptic pentru omenire

Subsolul înghețat din Antarctica și din Siberia, cunoscut sub numele de „permafrost”, reprezintă 25% din suprafața uscatului din emisfera nordică. Încălzirea permafrostului reprezintă, după părerea oamenilor de știință, o veritabilă „bombă climatică” prea puțin cunoscută, informează AFP.

În cel mai recent raport al lor, experții din IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change / Grupul interguvernamental de experți în evoluția climei) notează faptul că temperatura acestor pământuri, înghețate de zeci de mii de ani, a crescut cu valori cuprinse între 0,5 și 2 grade Celsius începând

cu sfârșitul anului 1970.

Această creștere a fost mai rapidă decât creșterea medie a temperaturilor de la suprafața Terrei.

Or, dezghețarea sa eliberează o cantitate uriașă de gaze cu efect de seră. Se estimează că permafrostul conține 1.700 de miliarde de tone de carbon, depășind de două ori cantitatea de carbon din atmosferă.

Cu cât permafrostul se încălzește, cu atât volumul de carbon eliberat în aer va crește, însă cunoștințele științifice sunt în prezent atât de limitate, încât ONU nu a integrat acest fenomen în modelele sale de previziune.

Polițiști corupți la Cahul

Doi inspectori de patrulare din cadrul Inspectoratului de Poliție din Cahul, suspecți că ar fi pretins 10.000 de lei de la un șofer pentru a nu-i întocmi proces-verbal pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, au fost reținuți recent de ofițerii anticorupție și procurori.

Potrivit denunțatorului, oamenii legii i-ar fi spus că o parte din bani urmează a fi transmisă șefului lor. Tot ei l-ar fi asigurat că, după transmiterea banilor, îi vor restitui actele și automobilul, ridicat anterior.

Operațiunea de reținere a avut loc în fața Primăriei Cahul,

ambii polițiști fiind constatați în flagrant în momentul primirii

a 8.000 de lei de la denunțator. Reținerea nu s-a lăsat fără incidente, unul dintre inspectori încercând să evadeze de la fața locului cu automobilul personal. Tentativa a eșuat, iar acesta a fost reținut de angajații DGT Sud a CNA. Dacă vor fi găsiți vinovați, polițiștii suspecți riscă până la 10 ani de pușcărie.

Spălare de bani prin „Work & Travel”

Ofițerii Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul CNA, în comun cu Procuratura Anticorupție și serviciile similare din SUA, au deconspirat o schemă de spălare a banilor în proporții deosebit

de mari utilizată de către o societate autohtonă prin programe „Work & Travel” din R. Moldova. În perioada anilor 2010-2013 cetățenii moldoveni, care au participat la programul „Work and Travel” prin intermediul societății respective, ar fi transferat în conturile unei companii „off-shore” mijloace bănești în sumă totală de peste 6 milioane USD, fiind prejudiciat bugetul de stat cu circa 15 mln. lei.

Astfel, în cadrul investigațiilor efectuate, s-a constatat că societatea respectivă facilita participarea studenților la programul „Work and Travel”, prin acordarea asistenței în vederea stabilirii contactelor cu angaja-

torii, pregătirii actelor necesare pentru obținerea vizei și, în final, deplasarea în SUA.

Respectiv, achitarea pentru serviciile acordate nu era efectuată în favoarea societății autohtone de către studenți, ci în adresa unei societăți înregistrate în zona off-shore, care „de facto” era gestionată de către administratorul companiei din Republica Moldova.

Ulterior, mijloacele bănești acumulate în contul companiei „off-shore” erau gestionate de către factori de decizie din cadrul societății autohtone: o parte era redistribuită pentru achitarea salariilor reale angajaților companiei (500 – 2.500 USD), iar altă parte intra pe conturile personale ale factorilor de decizie deținute în instituțiile bancare autohtone și din străinătate, bani utilizați pentru procurarea autoturismelor de lux, imobilelor etc.

CNA, împreună cu procurorii, au desfășurat mai multe percheziții, inclusiv la sediul societății moldovenesti. În cadrul acestora, au fost depistate dispozitive tehnice, prin intermediul cărora erau gestionate de

la distanță conturile companiei „off-shore,” documente de înregistrare și ștampile ale rezidentului respectiv, care erau aplicate pe actele perfectate din numele acesteia, precum și carduri bancare ale angajaților companiei, utilizate pentru pri-

mirea salariului neimpozitat.

Pe acest caz a fost deschis un dosar penal pe faptul spălării banilor în proporții deosebit de mari. În prezent, CNA conlucrează cu serviciile similare din Statele Unite pentru fortificarea bazei probatorii pe cazul dat.

500.000 de euro pentru deputați

Jumătate de milion de euro au fost depistate de procurorii anticorupție și ofițeri CNA ca urmare a unui complex de acțiuni

procesual-penale, desfășurate în cadrul dosarului privind tentativa de mituire a deputaților. Bani au fost găsiți în una din băncile comerciale din capitală, într-un safe metalic de valori, arendat de către femeia reținută pe 7 martie 2014. Mijloacele bănești erau ambalate în 7 saci din plastic. Bani au fost ridicați, urmând ca procurorii să stabi-

lească proveniența acestora.

În cadrul aceleiași cauze, procurorii au dispus efectuarea expertizei și celor 250.000 de dolari, depistați anterior în urma flagrantului din 7 martie, pentru a stabili proveniența și parcursul banilor.

Amintim că, pe 7 martie 2014, două persoane au fost reținute în flagrant de CNA și procurori, fiind suspectate de tentativa de corupere a unui deputat din Parlamentul Republicii Moldova. Ulterior, instanța a decis arestarea acestora pe un termen de 30 de zile.

Procurorii Anticorupție și ofițerii CNA vor întreprinde acțiuni de urmărire penală în vederea identificării și tragerii la răspundere a întregului cerc de persoane implicate în infracțiune.

Decanul Baroului de Avocați Nord amendat cu 50.000 de lei

Decanului Baroului de Avocați Nord, învinuit de comiterea traficului de influență, i-a fost aplicată o amendă penală de 50 mii lei de către Judecătoria Orhei.

Avocatul a fost reținut la finele lunii septembrie 2014 de procurori și ofițerii CNA în raionul Fălești, în urma documentării acțiunilor ilicite ale acestuia în decurs de o lună. Procurorii au stabilit că avocatul a extorcat și primit 4 mii euro pentru a-i influența pe medicii Spitalului de Psihiatrie din Chișinău care urmau să concluzioneze iresponsabilitatea clientului său, judecat în stare de arest pentru comiterea

omorului intenționat și tentativei de omor intenționat.

O parte a sumei extorcate de la client a fost depistată asupra avocatului în timpul percheziției.

De notat că instanța de judecată a respins solicitarea procurorilor privind aplicarea în privința acestuia și a măsurii complementare - privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe o perioadă de 3 ani. Din aceste considerente, Procuratura Anticorupție va contesta sentința pronunțată de instanța de judecată.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

Înveșnicirea tradițiilor populare – datoria sfântă de neam

Tradițiile și obiceiurile seculare nu numai că înfrumusețează sărbătorile populare, cum ar fi și cele de iarnă, dar ne păstrează istoria noastră spirituală, demnitatea de neam și țară. Semnificația lor este să ne purifice, să ne inspire încredere în viitor. Din păcate, multe dintre tradițiile vechi sunt pe cale de dispariție. Și cu atât mai mult e bine să promovăm acele localități rurale unde aceste tradiții sunt păstrate cu sfințenie și cultivate generațiilor lor tinere.

Una dintre aceste localități este satul Coteala, Briceni. Pentru cineva, venit în acest sat, ar fi o curiozitate să vadă cum femeile spală pe timp de iarnă rufe la râu sau, mai bine zis, la izvor, având acasă mașini de spălat.

Și iată așa, an de an, în ajunul sărbătorilor de iarnă sătencele vin la izvorul din sat să spele rufe. Am întâlnit-o de data aceasta la izvor pe una dintre cele mai în vârstă femeie. Maria Creciun, care la cei 75 de ani ai ei, nici vârsta, nici apa rece ca gheața nu o împiedică să respecte tradiția veche de sute de ani.

„Ca să fie curat de Anul Nou, de Crăciun. Să întâlnim anul nou curate, frumoase, sănătoase. Și de ce anume venim la izvor. Da cum nu. Că aici apa e curgătoare, e mereu curată și rufe sunt mai curate, mai înprospătate. Că așa

am apucat din bătrâni, de la mama și bunica și ar fi păcat să uităm lucrurile bune și de suflet”, spune mătușa Maria Creciun.

Și ca dânsa sunt multe în sat și nu numai aici.

„La noi vin la spălat și vecinii din Larga. Vin și tot spală la noi la izvor că e frumos, frumos miroase, dar așa când speli în casă nu e același miros”, a menționat o femeie.

Toate aceste femei au acasă mașini moderne de spălat rufe. Dar tradiția e tradiție și o păstrează cu sfințenie.

„De când e satul se practică spălatul rufelor, mamele noastre au spălat aici, acum noi. Suntem obișnuite, ne este

ușor aici, când avem de spălat covoare venim aici, la izvor. Acasă e mai greu de spălat”, se dau cu părerea alte femei.

Nu doar curățenia le adună

pe femeile din sat la izvor.

„Și-apoi mai venim aici, așa ca f e m e i l e : mai auzim noutăți, mai sfătuim, ne mai vedem”, mai adaugă femeile de la izvor.

„ N e m â n d r i m cu gospo-

dinele din satul nostru, spune primarul Alexandru Cebotari. Chiar dacă e ger, ele nu renunță, vin și își fac obiceiul lăsat din străbuni, fiind prin acesta exemplu pentru tânăra generație de a avea datoria sfântă de a onora tradițiile și obiceiurile părinților și bunelor, că numai astfel ne vom păstra demnitatea de neam. Și ne bucurăm că această tradiție, de a spăla rufe la râu sau la izvor în ajunul sărbătorilor de iarnă, ca să intrăm curați în noul an, prinde popularitate

și în alte sate”, mai adaugă primarul.

Tot aici se pune la cale organizarea sărbătorilor de iarnă. Cele mai în vârstă povestesc tradițiile de cândva, iar mamele tinere, la rândul lor, le transmit copiilor.

Și dacă sărbătorile au început cu spălatul rufelor, apoi urmează colindele și alte obiceiuri. Primele sunt cântate chiar în ajun de Crăciun.

De sărbătorile de iarnă, oamenii din Coteala merg prin sat cu „Capra” și „Malanca”, iar costumele și le pregătesc din timp.

Bătrânii din localitate au grijă ca tradițiile de Crăciun să fie transmise celor tineri: „De când e satul Coteala, de atunci avem colindul și „Malanca”.

„Toate colindele sunt culese din sat, de la bătrânii satului. Noi ne străduim să păstrăm acele melodii, acele cuvinte chiar, care se colindau înainte. Ne străduim să păstrăm vechiul, fiindcă, pe vechi se învață noul. Ne străduim să-i învățăm și pe aceștia care vin după noi”, spun artiștii amatori din sat.

Toate acestea sunt semnele bune ale vieții noastre spirituale ce ne fac încrezători într-un viitor demn de istoria noastră.

Vlad IONAȘCU

Abonarea 2015

Continuă abonarea pentru anul 2015 la revista științifico-metodică trimestrială **„ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **„FUNCȚIONARUL PUBLIC”**, publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista **„Administrarea Publică”** apare trimestrial.
Costul unui abonament:
3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul **„Funcționarul Public”** apare de 2 ori pe lună.
Costul unui abonament:
3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție
Ion AXENTI - secretar responsabil
Sergiu PÎSLARU - redactor
Vitalie NICA - redactor

A DRESA A NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.
Ziarul apare de două ori pe lună.
Indice 67919.
Coli de tipar 1,5. Tiraj: 370.
Dat la tipar 15.01.2015

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică